

DRIEPAS

Verenigingsblad van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo

Jaargang 34

nr. 1

maart 2017

In dit nummer:

**Over tantes
en treinen**

**In gesprek
met:
Jo Schepers**

**Waterput aan
de Parallelweg
in Duiven**

Zoekplaatje

Museumparel

**Verenigings-
nieuws**

Toen en Nu

www.hkdgl.nl

Inhoudsopgave

In dit nummer:

Inhoudsopgave 2

Voorwoord 3

Colofon 3

In gesprek met: Jo Schepers uit Duiven 4
Een bijdrage van Agnes van Beurden.

Over tantes en treinen. 10
Een bijdrage van Marcel van Pelgrom.

Parels uit het Liemers Museum 14

Zoekplaatje 15

Waterput Parallelweg 26 te Duiven 16

Jaarprogramma 16

Uitnodiging Jaarvergadering 17

Jaarstukken voor de Jaarvergadering 18
- Notulen jaarvergadering 2016
- Exploitatieoverzicht
- Begroting

Verenigingsnieuws 22

Toen en nu 24

Bij de voorkant.

Op de voorkant een uitsnede uit de naaststaande foto.

Behorende bij het artikel in gesprek met Jo Schepers in deze Driepas.

De Leuvensedijk tussen Kandia en Groessen (Jezuitenwaay) aan dit stuk dijk komt een monument te staan voor de twee broers Jan en Piet Meuwsen.

Beste Lezer,

Het nieuwe jaar is al weer een maand oud als ik dit schrijf. Dat betekent dat goede voornemens vaak al weer onder aan de stapel met ideeën zijn komen te liggen.

Als bestuur houden we vast aan onze prioriteiten die we enige tijd geleden hebben vastgesteld. Deze vaststelling is ingegeven door het feit dat we meer plannen en werkzaamheden hebben dan mankracht om ze uit te voeren.

De eerste prioriteit is het toegankelijk maken van zaken en gegevens, die wij nu reeds hebben. Het actief verzamelen van nieuwe zaken en gegevens is niet aan de orde.

Het tweede waar we ons op richten is de Driepas. We streven er naar driemaal per jaar ons blad te laten verschijnen.

In het kader van de eerste prioriteit zijn we onlangs begonnen onze kast met archiefstukken (opnieuw) te inventariseren. Voor de meeste van de huidige vrijwilligers is dat zeer leerzaam. Zij zijn nog niet zo lang bij de vereniging en hebben vaak geen idee welke mooie zaken er zijn.

Aanwinsten van de laatste jaren waren, door gebrek aan mankracht, niet opgenomen en worden nu ingevoerd. Zeker is dat wij nieuwe bronnen hebben voor interessante artikelen in de Driepas.

In deze Driepas worden alle stukken voor de aanstaande jaarvergadering opgenomen. Bij het lezen van de agenda zult u zien, dat onze voorzitter zijn taak neerlegt. Dit betekent voor onze vereniging een grote verandering. In de jaarvergadering zullen wij aangeven hoe wij verder gaan. Nieuwe bestuursleden zijn altijd welkom.

Zoals gebruikelijk hebben na de pauze van de jaarvergadering een lezing gepland. Deze keer zal de heer Leo Salemink spreken over een boerenfamilie in de 20e eeuw.

In het kader van de tweede prioriteit maken we het ons dit jaar "gemakkelijk" door zelf maar twee Driepassen te schrijven. We hebben het goede voornemen om in plaats van de Driepas van juni iedereen het jubileumboek Grenzland 200 te geven.

Ik wens u veel leesplezier en zie u graag bij onze jaarvergadering.

Piet Bus
secretaris

Driepas is een uitgave van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo en verschijnt drie a vier maal per jaar.

Losse nummers € 3,00.

Driepas is een begrip uit de bouwkunst: drie elkaar snijdende cirkels die samen een driehoek vormen, veelvuldig toegepast in gotische kerkvensters. In profane zin gebruikt als symbool voor de samenwerking van de kerkdorpen Duiven, Groessen en 't Loo.

Redactieadres:
redactie@hkdgl.nl of
Remigiusplein 9
6921 BL Duiven

Redactie:
Vacant

Bestuur:
bestuur@hkdgl.nl

Voorzitter:
G.H. van Hunen (0316-52 73 66)

Secretaris:
secretariaat@hkdgl.nl
P. Bus

Penningmeester:
E. Scheeres
penningmeester@hkdgl.nl
IBAN: NL54RABO0315407484
BIC: RABONL2U

Public Relations:
G.H. van Hunen

Lid:
M. Hagenaar

Secretariaat:
secretariaat@hkdgl.nl of
Remigiusplein 9
6921 BL Duiven

Internet:
www.hkdgl.nl

Oplage: 300 stuks

Het lidmaatschap van de Historische Kring kost €14,00 per jaar; het partner- of gezinslidmaatschap € 5,20 extra per jaar.

Leden en abonnees buiten de gemeenten Duiven, Zevenaar en Westervoort betalen € 3,50 als bijdrage in de verzend- en portokosten. Opzeggen van lidmaatschap of abonnement uitsluitend schriftelijk voor 1 december van het lopende jaar. Uit de uitgave mag niets worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming vooraf en zonder bronvermelding.

In gesprek met: Jo Schepers uit Duiven

Een persoonlijk verhaal
over de executie van zijn twee ooms Jan en Piet Meuwsen op 19 september 1944 en over de plaatsing van een monument.

Aanleiding

Al in 2015 had Jo Schepers (geboren augustus 1944) contact gezocht met wethouder Sjef van Groningen. Jo had vernomen dat er een initiatief van Van Groningen is een monument te plaatsen ter nagedachtenis aan de executie van zijn ooms Jan en Piet Meuwsen uit Groessen. Van Groningen wordt nu nog als Groessenaar vaak aangesproken door mensen, die getuigen waren geweest bij de noodlottige gebeurtenissen op 19 september 1944; vandaar zijn initiatief. Jo wil graag als familie (zoon van de oudste zus Mieneke Meuwsen) aanwezig zijn bij de onthulling.

Jo had in De Driepas jaargang 31 nummer 2 van oktober 2014 het artikel over de oorlogssperikelen in Groessen in september 1944 gelezen. Al direct waren er passages in het artikel geweest, die hem tegen de borst stuitten. In zijn jeugd had hij jarenlang verhalen over de executie in zijn familie gehoord, die niet strookten met het verhaal in die Driepas. Jo wilde graag zijn kant van het verhaal vertellen aan de Driepas.

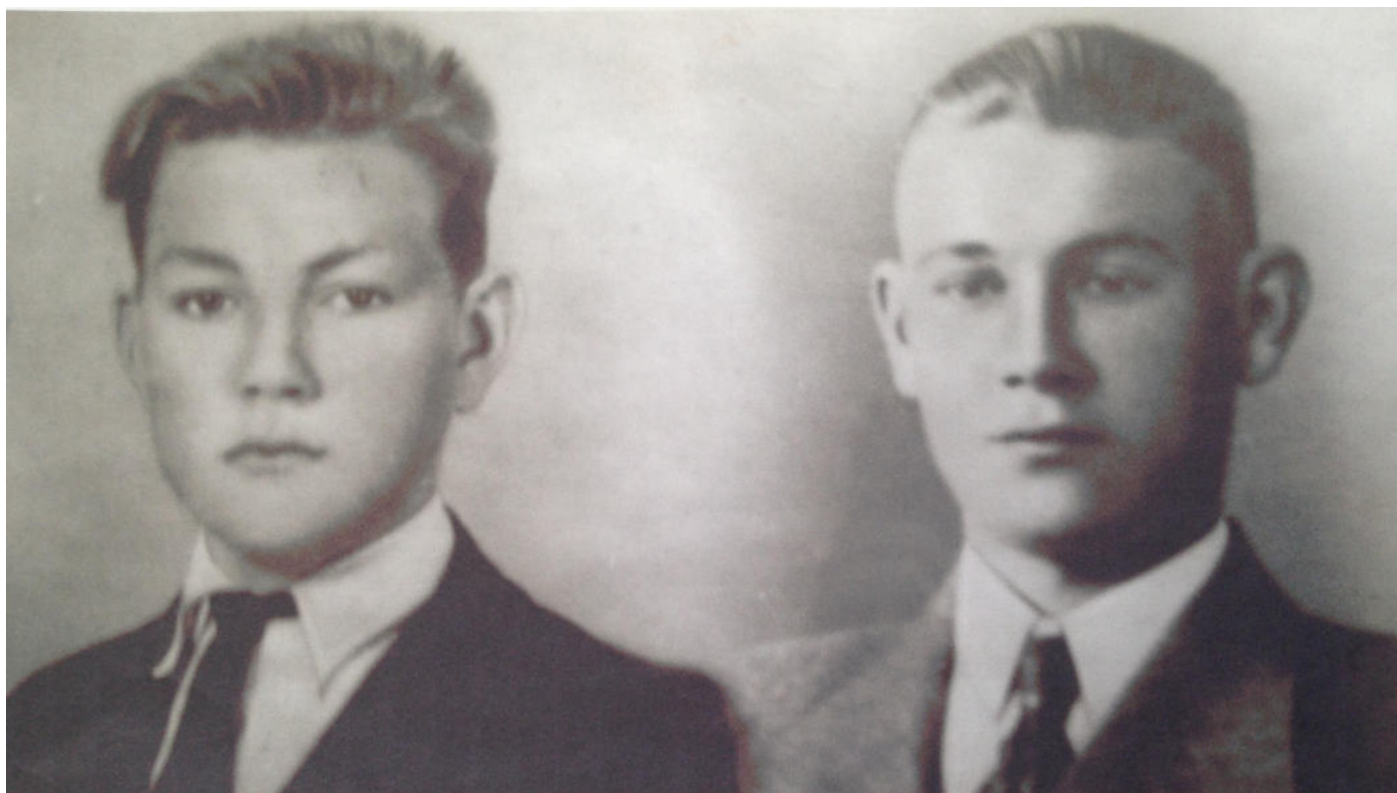
Via Sjef van Groningen kwam zijn verzoek bij de Historische Kring terecht.

Jo Schepers, januari 2017

Ontmoeting

Op maandag 16 januari 2017 werd ik hartelijk ontvangen bij Jo Schepers thuis in Duiven. Zijn tafel lag al vol met onder andere foto's, oude legerkaar-

Gebroeders Meuwsen.

ten, boeken en printen. Jo is al jaren bezig om met behulp van historisch materiaal te achterhalen wat er precies gebeurd is met zijn ooms op 19 september 1944. Jo stak meteen van wal.....

Jarenlang gepraat over de noodlottige gebeurtenissen

Volgens Jo is er de eerste tien jaar na de executie bijna bij elke gelegenheid in de familie wel gepraat over de executies. Bij vijf van de tien familiebijeenkomsten kwam het wel weer ter sprake. Zo heeft hij als kleine jongen al die verhalen gehoord.

De omwonenden hadden ook allemaal wel wat gezien die dag. "Er waren die dag drie vliegtuigen neergehaald in de uiterwaarden", werd er verteld...

Het intense verdriet van de vader en moeder van Jan en Piet was altijd voelbaar. Moeder was erg verbitterd en had veel behoefte om erover te praten.

Familie Meuwsen, foto uit 1938 ter gelegenheid van het dertig jaar huwelijk van de heer en mevrouw Meuwsen-Stevens. Rij boven van links naar rechts staand vanaf links: Lei, Herman, Jan, Wim, Riet, Mienke, Gerrit en Anna. Rij beneden zittend van links naar rechts Piet, Vader Theet Meuwsen, eerste kleinzoon Jan Schepers zoon van Lei, Moeder Meuwsen - Stevens, Dina

Moeder is nooit over het verlies heen gekomen. Vader leed in stilte, hij praatte er nooit zoveel over.

Juiste toedracht volgens Jo

Pas in 2014 heeft hij definitief helderheid gekregen over de juiste toedracht. Hij had gepraat met Theet Dominicus, de overbuurman van het oudershuis van zijn vader Jan Schepers (broer van Toon Schepers, Lijkweg 22). Jo vertelde mij:

"Op 19 september 1944 werden er Duitse vliegtuigen neergeschoten bij de uiterwaarden van Groesen ter hoogte van de Vossendel en Huttenhoek (later Oldenhoek en nu Rijnstrangenweg).

Daar gingen mensen die dat waarnamen, wel even naar kijken. Zoals dit keer ook mijn ooms Jan (23 jaar) en Piet (17 jaar) Meuwsen, maar ook Theet Dominicus, die nu nog aan de Lijkweg woont, Hent Palm en Jan en Piet Steenkamp. Oom Piet was daar al in de buurt om de koeien van zijn vader, die in de uiterwaarden liepen, te gaan melken. Jan Meuwsen kwam er vanuit Loo, waar hij had gewerkt, op weg naar zijn ouderlijk huis aan de Schrouwenburg (een zijweggetje van de Lijkweg) ook naar toe. Als door een toeval hebben ze elkaar getroffen in de buurt van Huttenhoek, waar Theet Dominicus (17

jaar) hen ook heeft gezien. De Duitsers die volgens bewoners daar bij Vreeman in de Pannerdense Waard gelegerd waren, kwamen ook op de plek van de crash af en begonnen volgens Theet Dominicus (ooggetuige) te schieten. Hij zei letterlijk: "De kogels floten hen om de oren". Hij is naar de woning van Max Wolters aan de Huttenhoek gerend en naar binnen gegaan. Mijn ooms Jan en Piet hebben zich verscholen in een duiker van een sloot. Aangezien de Duitsers vanaf de dijk goed zicht hadden, wisten ze waar ze zaten en hebben hen op gepakt en meegenomen naar hun legerplaats. Dit is, zo vertelde Dominicus mij, door hem vanuit de woning van Wolters gezien. Toen het rustig was is hij alsnog naar huis gegaan. Hij heeft hen niet meer in levenden lijve gezien".

Jo vertelde verder: "Bij ons thuis was de versie van het verhaal altijd dat de 'dronken' Duitsers erachter kwamen dat ze hun eigen vliegtuigen uit de lucht hadden geschoten. (Dit klopt met wat Jan te Witt schreef op bladzijde 26 van de Extra Driepas uit 1995: ik herinner me: Als represaille op hun eigen falen zouden de Duitsers in de avond (rond 20 uur) mijn ooms hebben gefusilleerd. Dit werd gedaan nadat ze hun eigen graf hadden moeten graven bij het zandgat van de Raayhof en daar volgens zeggen een nekschot hebben gekregen). De Duitsers wilden de lichamen niet vrijgeven om te begraven. Op zondag 24 september 1944 was er een gezongen requiemmis voor de broers. Door de

intensieve bemiddeling van kapelaan Westerman van de Groessense Andreas-parochie is het gelukt de lichamen vrij te krijgen om te kunnen herbegraven op maandag 25 september. Zie aantekening vanuit de parochie."

Zeer waarschijnlijk bracht pastoor Schoemaker het slechte nieuws bij de ouders van Jan en Piet. Jo liet mij een stukje lezen uit het boek "Ons laatste halfjaar oorlog (achter Arnhems front)" van F. J. Wahlen, F.J.W. :

Even buiten Groessen werden dezen middag de twee gebroeders Meuwsen (18 en 20 jaar) door Deutsche Luftwaffe-officieren in het veld aangehouden en summier doodgeschoten, omdat ze bij een noodlanding van een der Deutsche piloten (op grondgebied van Pannerden) wat neergevallen munitie ter plaatse hadden opgeraapt. Het waren beste jongens, ik heb ze goed gekend.- R.I.P.

Sperrgebiet of niet?

Soms wordt nu nog gezegd: "Jan en Piet waren op de verkeerde tijd op de verkeerde plaats." Of: "Ze hadden daar niets te zoeken, want het was daar Sperrgebiet". In De Driepas van oktober 2014 wordt beweerd, dat het gebied waar de twee broers zich

Hierbij een gedeelte van de kaart met daarop aangegeven: Pijl 1, de bovenste pijl, plaats waar Jan en Piet gevangen zijn genomen. Pijl 2, de onderste pijl, plaats waar de executie plaatsvond.

